

Antwoord op vragen 151, 152, 153 en 154

De leden van de SP-fractie vragen naar de door de Adviescommissie signaleerde oneigenlijke prikkel in de handhaving.

De Adviescommissie stelt vast dat de begroting van 2014 van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid werd gekort voor de extra middelen die werden uitgetrokken voor intensivering van wat fraudebestrijding heette, maar in de praktijk vooral verscherpt toezicht en handhaving was. Tussen 2012 en 2015 was deze wijze van begroten niet ongebruikelijk.

De Adviescommissie noemt dit een oneigenlijke prikkel. Deze conclusie onderschrijf ik. Deze methode van begroten wordt nu ook niet meer toegepast.

Hierbij wil ik wel opmerken dat terugvorderingen van kinderopvangtoeslag ten gunste van de begroting van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid komen en kwamen en niet kunnen worden ingezet om bezuinigingen op de Belastingdienst/Toeslagen 'terug te verdienen'. Er was in zoverre bij Toeslagen dus ook geen sprake van de genoemde perverse prikkel. Dat wordt nog onderschreven door het feit dat, zoals de adviescommissie ook opmerkt, de Belastingdienst in 2012, 2013 en 2014 de nadelige gevolgen van de strikte handhaving van de regelgeving voor de burger bij het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft aangekaart.

Voor zover wij hebben kunnen nagaan is er bij teams en medewerkers van Toeslagen die betrokken zijn bij het terugvorderen van toeslagen geen sprake geweest van prestatie gerelateerde beloning. Zij werden niet beter of minder betaald afhankelijk van de mate waarin zij toeslagen terugvorderden.

200, 201, 202

De leden van de fractie van de PVV vragen of het mogelijk is voortgangsrapportages van het strategisch crisisteam aan de Kamer te doen toekomen en/of de Kamer nader te informeren omtrent de geïdentificeerde risico's, planning en voortgang. Daarnaast vragen deze leden hoe de jaarlijkse uitvoeringskosten van de crisisorganisatie zijn geraamd en of deze vallen binnen de eerder aangehaalde 110 miljoen euro.

Het Strategisch Crisisteam (SCT) komt twee keer per week samen; op maandagen worden de voortgang en risico's besproken, op donderdagen is er een langer overleg voor de inhoudelijke behandeling van voorstellen. In de bijlage X van deze beantwoording vindt u de agendering van het SCT vanaf het eerste overleg op 3 maart jl. Dit geeft een goed overzicht van wat er in het SCT behandeld wordt en waar het SCT richting op geeft. Relevante informatie voor uw Kamer met betrekking tot de voortgang van de herstelorganisatie wordt benoemd in de Voortgangsrapportage Toeslagen die is opgenomen als bijlage bij de aanbiedingsbrief van deze beantwoording. Ik vind het op dit moment niet opportuun om de gedetailleerde plannings- en risicolog publiekelijk te maken.

De jaarlijkse uitvoeringskosten van de crisisorganisatie bestaan grotendeels uit uitvoeringskosten voor de herstelregelingen. Daarnaast zijn er kostenposten ingericht voor andere functies in de crisisorganisatie, zoals communicatie, coördinatie, bestuurlijke adviesraad en ouder- en kindpanel. De totale kosten hiervoor zijn geraamd op € 110 miljoen.

23, 24, 26

De leden van de fractie van de PVV vragen hoe de staatssecretaris weet of ouders betrokken bij de CAF 11-zaak als rechtstreeks gevolg betrokken waren tot gedwongen verkoop van bezittingen en hoe deze ouders dit moeten aantonen. Daarnaast vragen deze leden welke kosten zijn gemoed met de compensatie van de gedwongen verkoop.

Bij beleidsbesluit¹ is geregeld dat in het geval dwanginvordering door Toeslagen aantoonbaar heeft geleid tot gedwongen verkoop van bezittingen van de ouder, de ouder op aanvraag voor deze schade een compensatie kan krijgen. Hierbij gelden twee voorwaarden: er moet sprake zijn van gedwongen verkoop van bezittingen door Toeslagen bij de dwanginvordering van een terugvordering kinderopvangtoeslag over de berekeningsjaren 2012, 2013 en/of 2014 en de ouder maakt aannemelijk dat hij schade heeft ondervonden door de gedwongen verkoop en hoe hoog die schade is. De wijze waarop de ouder dit aannemelijk kan maken, verschilt per casus. Op dit

Met opmerkingen [] [] kan jij dit antwoord aanpassen?

Stas geeft aan dat dit niet klopt.

Met opmerkingen [] [2]: Antwoord C&F:
*Om het geheel zeker te weten zou ik het echt even na moeten gaan, maar volgens mij heb je gelijk. Dit is nu juist waarom SZW zo heeft zitten pushen om de inschatting ten tijde van de pauzeregeling.

Om heel zeker te weten dat het terugvloeden naar SZW niet onder aftrek van kosten BD oid is, zou ik er even in moeten duiken en vermoedelijk wat mensen van DG-control moeten vragen hoe deze geldstroom exact loopt*

Met opmerkingen [] [3]: [] ligt voor in SCT de 23 april

Met opmerkingen [] [4]: Deze schrappen in def versie

Met opmerkingen [] [5]: [] kan jij de voetnoot invullen?

¹ PM

moment zijn nog geen claims bekend, een inschatting van de totale kosten die samenhangen met compensatie van de gedwongen verkoop is nu nog niet te maken. Deze verzoeken worden, naast de andere verzoeken tot een hogere vergoeding van (im)materiële schade, voorgelegd aan de 'commissie aanvullende schadevergoeding werkelijke schade'.

SP 44 en 45

De leden van de fractie van de SP vragen hoe de aanvulling op de compensatieregeling en de forfaitaire bedragen vormgegeven wordt door de onafhankelijke commissie. Zij vragen hierbij in het bijzonder of de commissie zelf haar werkwijze bepaalt, naar de transparantie van de werkwijze en de toetsbaarheid hiervan.

Ouders die menen dat hun werkelijke schade hoger is dan de vergoeding die uit de compensatieregeling, en de daarin opgenomen forfaitaire bedragen, voortvloeit, kunnen bij Toeslagen een verzoek tot aanvullende vergoeding indienen. Toeslagen zal deze verzoeken aan een onafhankelijke Commissie aanvullende schadevergoeding voorleggen en het advies van deze Commissie volgen. Op dit moment wordt het instellingsbesluit van deze commissie opgesteld. Zodra deze gereed is, deel ik die met uw Kamer.

Het instellingsbesluit waarmee de Commissie aanvullende schadevergoeding werkelijke schade wordt ingesteld bepaalt dat de commissie zelf haar eigen werkwijze vaststelt en dat zij haar oordeel rapporteert aan Toeslagen. Ik zal de commissie wel enkele kaders meegeven om deze verzoeken in behandeling te kunnen nemen. **Zodra ik deze gereed heb, zal ik ze delen met uw Kamer.** Om meer schade vergoed te krijgen moet door ouders aannemelijk worden gemaakt dat sprake is van aanvullende schade – die in onvoldoende mate is vergoed met de forfaitaire bedragen aan materiële en immateriële schadevergoeding die op grond van de compensatieregeling zijn toegekend – en dat die schade het gevolg is van het door de Adviescommissie uitvoering toeslagen vastgestelde institutioneel vooringenomen optreden van Toeslagen.

180 **graag aandacht**

De leden van de fractie van de SP vragen de staatssecretaris in te gaan op de situatie dat ouders mogelijk in aanmerking komen voor herziening, maar die geen administratie meer hebben.

Dit is een terecht zorgpunt. Zoals aangegeven in de **kabinetsreactie** volgt uit de beoordeling van de **uitvoerbaarheid van de hardheidsregeling** op hoofdlijnen dat het voor de beginjaren van het Toeslagenstelsel (2005 tot en met 2009) onwaarschijnlijk is dat Toeslagen over alle noodzakelijke informatie beschikt om het recht op reparatie voor alle ouders volledig te kunnen beoordelen. Mogelijk hebben ook ouders geen documenten meer uit deze periode. Dit heeft tot gevolg dat mogelijk voor een deel van de ouders niet kan worden vastgesteld of zij in aanmerking komen voor reparatie en dat deze niet kan worden toegekend. Voor zover hiervan sprake is, wordt nader onderzocht welke rol kinderopvangorganisaties hierbij kunnen spelen. Ook is er overleg met de banken gaande om te bezien of mogelijk met het opvragen van bankgegevens dit ondervangen kan worden.

137 en 138

De leden van de fractie van de SP vragen of ouders die zijn betrokken in een CAF-dossier en die menen op een met CAF 11 vergelijkbare wijze te zijn behandeld maar niet door de **Adviescommissie** zijn 'geselecteerd' toch in aanmerking kunnen komen voor compensatie.

Ouders die voorkomen in een CAF-dossier waarvan door Toeslagen niet wordt vastgesteld dat de aanpak vergelijkbaar is aan CAF 11 maar wel menen op vergelijkbare, institutioneel vooringenomen wijze te zijn behandeld, kunnen zichzelf melden. Toeslagen zal ook zelf dit signaal gaan onderzoeken. Vervolgens zal dan, op basis van de eerdergenoemde criteria, worden beoordeeld of sprake is van een met CAF 11 vergelijkbare werkwijze. Is dat het geval dan kunnen ouders aanspraak maken op compensatie. Ouders zullen aannemelijk moeten maken dat ook in hun dossier sprake is geweest van met CAF-11 vergelijkbare werkwijze. Zij kunnen daarvoor informatie aandragen waaruit bijvoorbeeld blijkt dat er sprake is geweest van een stopzetting zonder voorafgaande individuele beoordeling, er een brede uitvraag heeft plaatsgevonden van bewijsstukken over één of meerdere jaren, bij een tekortkoming in de overgelegde bewijsstukken geen nadere informatie werd gevraagd, of niet

Met opmerkingen **[6]:** weet jij of dit instellingsbesluit is opgesteld / of dat dit nog voor de 28e gaat gebeuren?

Met opmerkingen **[7]:** kunnen we deze zin opnemen of is dat nog te vroeg?

expliciet werd aangegeven waaruit de tekortkoming in de bewijsstukken bestond of de aanspraak is afgewezen of verlaagd bij een minimale onregelmatigheid in de verlangde informatie. Indien Toeslagen tot het oordeel komt dat de aanvraag dient te worden afgewezen, wordt deze ook nog bekeken door de commissie van wijzen. Indien de aanvraag wordt toegewezen wordt de gehele CAF-groep opnieuw beoordeeld.

Met opmerkingen (8): klopt deze passage?

Antwoord 235

De leden van de fractie van de SP vragen zich af hoe er omgegaan zal worden met ouders die wettelijk geen recht hadden op kinderopvang, maar die zich daarvan niet bewust waren. Bijvoorbeeld stellen waarvan één promoveert, maar daarop uitloopt en hierdoor de kinderopvangtoeslag moeten terugbetalen.

Met opmerkingen (9): kijkt nog naar dit antwoord (zie ook reactie FJZ/VT in inbox)

Na de Raad van State uitspraak van 23 oktober 2019² kan Toeslagen maatwerk bieden bij het nemen van terugvorderingsbesluiten. Zoals in de kabinetsreactie aangegeven, heb ik de aanbeveling van de Adviescommissie omarmd om deze recente jurisprudentie tot vijf jaar in het verleden toe te passen, ook op onherroepelijk geworden besluiten. In bijzondere omstandigheden kan de terugvordering gematigd worden of worden afgezien van terugvordering. Hierbij zal Toeslagen beoordelen of de nadelige gevolgen van het terugvorderingsbesluit niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen. Met betrekking tot het door de leden van de fractie van de SP genoemde voorbeeld van promovendi merk ik op dat ook bij een fictieve dienstbetrekking - indien aan de overige voorwaarden is voldaan - ouders recht hebben op kinderopvangtoeslag. Bij promovendi bepaalt dus de feitelijke invulling van de relatie met de universiteit de fiscale behandeling van het inkomen en het recht op kinderopvangtoeslag.³

Daarnaast streef ik naar het invoeren van een hardheidsclausule waardoor het mogelijk wordt om tegemoet te komen aan die gevallen waarin de toepassing van wet- en regelgeving op het gebied van toeslagen leidt tot niet voorziene en niet beoogde gevolgen. Mede op deze manier wil ik, in overleg met de betrokken bewindspersonen, de menselijke maat tot uitdrukking brengen in het toeslagensysteem. Het interne werkdocument met daarin een overzicht van verschillende, uit de wet- en regelgeving voortvloeiende, voorbeelden van mogelijke "schrijnende gevallen" wordt hierbij betrokken. Hierin staat de situatie van beurspromovendi ook genoemd.

Antwoord 105 (aanvullen nav SCT)

De leden van de fractie van D66 vragen op welke wijze de crisisorganisatie ervoor zorgt dat de zwaarst gedupeerden als eerste worden geholpen.

Met opmerkingen (10): kunnen jullie dit antwoord nog aanvullen?

De CAF-vergelijkbare casussen, zoals genoemd in het **Adviesrapport**, worden door de crisisorganisatie als eerste opgepakt. Het tijdschap waarop en de volgorde waarin gedupeerde ouders worden geholpen en de werkwijze daarbij worden op dit moment nog nader uitgewerkt. In de uitwerking probeer ik de uitvoering zo vorm te geven dat burgers zelf specifieke omstandigheden kunnen aandragen die behandeling met voorrang rechtvaardigheden. Ik denk daar bijvoorbeeld aan situaties als gedwongen verkoop van huis of geen leefgeld. Ook zullen we bekende schrijnende gevallen, bijvoorbeeld uit gesprekken met ouders of het Zwartboek van de SP, voorrang geven. Ik bekijk daarnaast ook naar de mogelijkheid in hoeverre bekende data-indicatoren, zoals de omvang van de terugvordering in verhouding tot de draagkracht van burgers, kunnen helpen in de prioritering.

164, 165, 166 [check met VGR]

De leden van de fractie van de PVV vragen naar de eerste resultaten van het speciale telefoonnummer, of de website veel wordt bezocht en naar de eerste reacties van koepel-branchen- en belangenorganisaties.

Met opmerkingen (11): gevraagd om aan te vullen.

In het eerste kwartaal van 2020 heeft het Serviceteam bijna 5500 telefoontjes beantwoord. De bereikbaarheid was goed, de gemiddelde wachttijd was 34 seconden. De laatste weken werd het Serviceteam gedupeerden Kinderopvangtoeslag naast nieuwe aanmeldingen voor herbeoordeling vooral veel gebeld over de brieven die zijn verstuurd inzake de pauzering van de invordering en de

² Uitspraak ECLI:NL:RVS:2019:3536

³ Aanhangsel Handelingen II 2018/19, 1925

gevolgen die dit heeft voor de burger. Ook wordt er nog geregeld gevraagd wat de stand van zaken is van de herbeoordeling. Het Serviceteam heeft vanaf december ook proactief mensen benaderd, zoals ouders die zich al bij de Belastingdienst hadden gemeld om hen te informeren dat de rapporten van de **adviescommissie uitvoering toeslagen** en ADR later dan verwacht zouden verschijnen, ouders die een dossier hebben opgevraagd om een afspraak voor bezorging te maken, ouders die zich gemeld hebben bij BOiNK of de SP om hun gegevens aan te vullen en hen voor herbeoordeling te registreren. Daarnaast heeft het Serviceteam vragen beantwoord van mensen die bij de ouderbijeenkomst met de Minister-President en de Minister van Financiën op 20 januari jl. aanwezig waren. In totaal zijn door het Serviceteam ruim 2500 personen gebeld. Sinds 1 maart wordt de klanttevredenheid op de binnenkomende telefoontjes gemeten. Het is nu nog te vroeg om daaruit resultaten af te leiden. Dit hangt samen de korte tijd die verstreken is sinds de start van de meting van de klanttevredenheid en de tot nu toe ontvangen respons op de uitnodiging om mee te doen aan de enquête.

PM website

Er heeft overleg met de brancheorganisaties plaatsgevonden. Zij hebben uitleg gekregen over de maatregelen die het kabinet heeft genomen naar aanleiding van het **tweede rapport Donner**. Gevraagd is om samen te werken tijdens het herstel van gedupeerde ouders. Dit heeft bijvoorbeeld betrekking op het meedenken over het ouder- en kindpanel, het beschikbaar stellen van communicatiekanalen om ouders te bereiken en medewerking aan de fysieke ouderbijeenkomsten als deze weer van start kunnen gaan. Stakeholders zijn positief dat zij worden betrokken en hebben hun medewerking toegezegd.

167

De leden van de fractie van de PVV vragen of gemeenten genoeg capaciteit en financiële middelen hebben om hulp te bieden en, indien dat niet het geval is, ik voornemens ben daar geld voor beschikbaar te stellen.

De gevraagde capaciteit van gemeenten is onder andere afhankelijk van de omvang van de hulpvraag van ouders, de verdeling van de getroffen ouders over de verschillende gemeenten en de uitwerking van de werkvorm tussen Toeslagen en gemeenten. Ik kan daarom op dit moment niet precies aangeven of alle gemeenten op dit moment voldoende capaciteit beschikbaar hebben. Deze vraag is echter ook aan bod gekomen tijdens mijn overleg met de verschillende gemeenten en daar zal aandacht aan worden besteed in de uitwerking. Ik ben voornemens om hiervoor indien nodig een incidenteel bedrag te reserveren. Dit kan binnen de bestaande middelen.

ADR-2 t/m 5 & 51/52, 12, 13, 14, 15, 65

De leden van de VVD-fractie vragen welke acties in gang zijn gezet om de informatiehuishouding te verbeteren. Tevens vragen deze leden of de informatievoorziening op een juist niveau is, hoe ik dit op dat niveau wil brengen. Ook vragen deze leden welke stappen ik wil ondernemen om de informatiehuishouding en het gegevensbeheer te verbeteren, wanneer hiermee wordt gestart en of ik een overzicht kan delen van die stappen. Ook de leden van de D66-fractie vragen naar ontwikkelingen in de verbeteringen van het gegevensbeheer.

Gelet op het advies van de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen en de controle van de ADR daarop zal een volledige vulling van het CAF-bestand op persoonsniveau alsnog plaatsvinden, zodat iedere individuele zaak goed beoordeeld kan worden voor eventuele compensatie. Met deze vulling is inmiddels gestart.

Als onderdeel van de intensivering van de toeslagenuitvoering wordt actief gezocht naar verbetermogelijkheden op het terrein van gegevensbeheer, ter ondersteuning van de dienstverlening.

Daarom heb ik opdracht gegeven een intern onderzoek te doen naar verbetermogelijkheden, met name op het gebied van dossiervorming. Bevindingen uit het onderzoek naar de informatiehuishouding van Toeslagen worden in **april 2020** opgeleverd en zullen na analyse hiervan leiden tot adviezen en naar verwachting aanpassingen. Zoals toegezegd in de Kamerbrief van 27 februari 2020 zal ik de bevindingen van dit interne onderzoek met de Kamer delen. Wanneer de resultaten bekend zijn, kan ik ook een duidelijker tijdplan en plan van aanpak met uw Kamer delen.

De leden van de fractie van de VVD hebben ook gevraagd op welke termijn ik verwacht de Kamer te kunnen informeren over de bevindingen van het hiervoor genoemde onderzoek. De resultaten worden in april opgeleverd en ik verwacht dat ik u kan informeren over deze bevindingen en de

Met opmerkingen (12): graag reactie of deze zinnen zo akkoord zijn (zie ook reactie hieronder)

: en ik vroegen ons alleen af of die 10 miljoen daadwerkelijk is gereserveerd? Kan me die 10 miljoen wel herinneren, maar niet het feit dat dit al toegedeeld was aan de gemeenten? Komen andere uitgaven dan niet in de knel?

Met opmerkingen (13): klopt deze deadline nog?

daarmee gepaard gaande aanpassingen in de voortgangsrapportage die ik voor het zomerreces aan de Kamer zal sturen.

Met opmerkingen [] (14): [] klopt deze deadline nog?

ADR-40, 41, 42, 43 en 117, 118

De leden van de PVV-fractie vragen of enkel personeelsgebrek afdoende is als excuus voor het ontbreken van, onder andere, handmatige gegevens en wat de reden is van het gebrek aan personeelscapaciteit. Voorts vragen deze leden of er tevens een gebrek aan gekwalificeerd personeel is. Tot slot vragen de leden van de fractie van de PVV wanneer de gegevens compleet zijn. Ook de leden van de fractie van GroenLinks vragen hoe lang het duurt om het CAF-bestand te vullen voor alle ouders die betrokken zijn bij een CAF-zaak.

Zoals eerder is aangegeven is hetgeen dat ontbreekt in het CAF-bestand de informatie die in de handmatig in te vullen velden moet worden opgenomen. Dit CAF-bestand is gemaakt voor het ADR-onderzoek op basis van de primaire informatiesystemen. Om die reden zijn de geautomatiseerde velden wel volledig gevuld, maar de handmatig te vullen velden vanwege personeelscapaciteit niet helemaal. Deze velden worden alsnog gevuld en dit is naar verwachting eind april afgerond voor de gehele CAF-populatie. Het personeel is voldoende gekwalificeerd voor het aanvullen van de velden.

Met opmerkingen [] (15): [] klopt deze deadline nog?

ADR 54 73 55 80

De leden van de fractie van GroenLinks vragen waarom de dossiers van de [] aan opvolgers in dezelfde functie, het dossier van de staatssecretaris bij overdracht aan de opvolger in 2014 en een aantal vergaderverslagen niet aan de ADR zijn overgedragen. De leden van de fractie van het CDA vragen tevens of al deze stukken, en andere stukken waar de ADR naar vroeg, zonder zwarte teksten aan de Kamer kunnen worden verzonden. De leden van de fractie van het CDA vragen daarnaast of ik kan aangeven waarom de is geweigerd de documenten aan de ADR te verstrekken. Tot slot vragen de leden van de fractie van de SP welke documenten niet aan de ADR zijn verstrekt.

De ADR heeft volledige medewerking gekregen bij het onderzoek en er zijn geen documenten aan de ADR geweigerd. De ADR heeft inmiddels zelf aangegeven dat hij geen indicaties heeft dat er een besluit is genomen om informatie niet te verstrekken. Wel is er om stukken verzocht die uiteindelijk niet verstrekt konden worden, omdat die niet zijn aangetroffen na intensief zoekwerk. In een uitgebreide zoek- en verantwoordingsslag zijn de verslagen die zijn verzocht door de ADR en die zijn aangetroffen ook gedeeld, of is verantwoord waarom er geen verslag is aangetroffen. Vaak was de reden dat er geen vergadering was geweest en dus ook geen verslag. Slechts in enkele gevallen zijn verslagen niet aangetroffen, zonder dat hiervoor een reden bekend is (1x Bestuursraad 2016, 1x MT Toeslagen 2013, 2x MT Toeslagen 2014, 1x opdrachtgevers- en opdrachtnemersoverleg Financien/Szw 2014 1x MT Fraude 2014 en enkele verslagen van de Ministerstaf).

Ook is er geen overdrachtdossier aangetroffen van staatssecretaris Weekers op staatssecretaris Wiebes. De reden daarvoor lijkt de zeer korte overgangstijd tussen aftreden en aantreden te zijn. Een overdrachtdossier voor [] werd tot het verschijnen van het ADR-rapport niet aangetroffen. Na het verschijnen van het ADR-rapport heeft de ADR een signaal gekregen dat er wel sprake zou zijn van een overdracht- of inwerkdossier. Omdat op het moment dat de ADR dit signaal ontving het onderzoek naar de toeslaggerelateerde CAF-zaken was afgesloten heeft de ADR dit signaal niet meer in haar onderzoek kunnen betrekken.

Met opmerkingen [] (16): ADR heeft een signaal van [] gekregen dat hi wel degelijk j een dossier heeft. Ik heb nav mondelingen verzoek van de ADR nader onderzoek gedaan en de ADR over uitkomsten geïnformeerd. Nu blijkt dat de ADR geen check te heeft gedaan of het door mij [] aangetroffen materiaal ook echt hetzelfde is als waar [] et over heeft. Zij willen dat (9/4/2020) ook niet doen. Ik heb er bij ze op aangedrongen dit wel op te pakken. ADR moet hier maar op reageren volgende week.

AE: nieuwe zin ADR aangeleverd.

Met opmerkingen [] (17): [] is de tekst – met het oog op jouw eerdere opmerking – zo akkoord?